

שבים לרחובות? // טרכטנברג: "הכוח שראה מה יכולתו לפני 3 שנים - לא מיצה את כולו"

כך אמר פרופ' טרכטנברג בכנס בכנסת למניעת ירידת צעירים ■ סגנית השר קירשנבאום: "תופעת הירידה קיבלה לגיטימציה - וזו תופעה, לא אירוע חד פעמי" ■ דפני ליף: "חוסר האמון של הדור הצעיר רק יילך ויגדל"

14:06 25.06.2014 מאת: צבי זרחיה

"אם אנו רוצים באמת, ולא רק בסיסמאות, לשים את הנושאים שבוערים לצעירים מבחינת סדר היום, צריך שאתם, כצעירים, ככוח שראה מה יכולתו לפני 3 שנים ולא מיצה את כולו, תדחפו ללא הרף שהנושאים הללו יהיו על סדר היום" - כך קרא היום (ד) פרופ' מנאל טרכטנברג שעמד בראש "ועדת טרכטנברג" בכנס למניעת הירידה שנערך בכנס בהובלתה של סגנית שר הפנים ח"כ פאינה קירשנבאום (ישראל ביתנו). בכנס השתתפו כ-150 צעירים חברים בארגונים חברתיים כמו "רוח חדשה" מירושלים, "איילים" מהפריפריה, "שינוי כיוון" מקרית שמונה ועוד.

טרכטנברג קרא לצעירים להמשיך ולפעול לשינוי סדרי העדיפויות החברתיים והסביר כי שינויים מתבצעים רק לאחר פעילות שנמשכת לאורך זמן. לדבריו, "נושאי חוץ וביטחון הם בנפשנו, אבל גם זה בנפשנו. לא ייתכן שנגיד - קודם נפתור את הפצצה באיראן, אח"כ סוריה, מצרים ואז נתפנה ליוקר המחייה. זה לא עובד כאן. אנו, לצערנו, נחיה עם עוד הרבה איומים חיצוניים, אבל יש חיים ומשפחות לקיים כאן. זה אחד המסרים החשובים ביותר. מי שהיה שם, זה לא יקרה מעצמו. אתם צריכים לחולל את השינוי בתשומת הלב השלטונית פוליטית ללא הרף בנושאים שחשובים לכם".

עוד אמר טרכטנברג כי "יש את עניין הדיור, הכוח המונופוליסטי הלוקלי בשירותים במוצרים מקומיים (לא מיובאים) ויש בעיה של שירותים ציבוריים שהממשלה צריכה לספק בשירות גבוה והיא נסוגה מהם. צריך לטפל ב-3 הנושאים הללו ולא ב'זבנג וגמרנו'. יש לי מחלוקת עם אמצעי מדינות שאני לא מאמין בכל אחד מהם. המאקרו בסדר. אם המדינה היתה במצב של גירעון גדול, חוב מעיק ואינפלציה אז הייתי אומר סבלנות, קודם צריך לתקן את הבניין. אבל הבניין, השלד, בסדר גמור, הבכנים לא - ויש בידינו לעשות את זה".

בהתייחסו לדפני ליף, ממובילי "מחאת האוהלים" בקיץ 2011 שהובילה להקמתה של "ועדת טרכטנברג", אמר כי "דפני היא סיפור מדהים. היא לא היתה סלברטי ביוני 2011. היא-קמה בבוקר ועשתה מעשה והיא יכולה לשנות. סתיו שפיר שיושבת בכנסת שינתה את השקיפות במידה מצוינת בוועדת הכספים. כל אחד מכם יכול לעשות הבדל וזו התחושה. תעשו את זה, זו הזדמנות נהדרת".

טרכטנברג הוסיף כי "הצעירים שיושבים כאן מונעים מרצון לשנות לטובה. אני פחות מודאג כי תחושת השייכות שיש לצעירים בישראל למדינת ישראל היא אדירה ואני לא חושב שיש הרבה מדינות לעולם שיש להם אותה תחושה של הזדהות שייכות סולידריות ולרצות להיות כאן. אין הרבה מדינות בעולם שהצעירים מרגישים שייכים אליה. העוצמה הזו היא נכס אדיר ויש לשמר. אנו כאן לא רק כדי לקיים את מדינת ישראל עם דגל והמנון, אלא לקבל חברה שאמורה להיות חברה הרבה יותר טובה ממה שהיא שצריכה להיות".

הוא הסביר כי "יש שני פערים מאוד משמעותיים שהם די יחודיים: בפער בין המאקרו למיקרו. במאקרו - אנו סיפור הצלחה לא נורמלי. אם אתה מתסכל בטווח של 10 שנים

אחורה, ולאור המשבר הכלכלי, אנו בין 4 המדינות הכי טובות (גרמניה, אוסטרליה, קנדה וישראל). במיקרו - יש מחאה. איך זה שיש פער בין מאקרו למיקרו. אין מדינה בעולם שקיים פער כל כך גדול בין הזמן ותשומת הלב השלטונית של רה"מ, שהולך לנושאי חוץ וביטחון לעומת פנים ויוקר המחיה. במדינת ישראל סדר גודל של 95% של הזמן של רה"מ הולך לנושאי חוץ וביטחון ולא לנושאים כלכליים חברתיים. בסוף יש ריבון ויש שלטון ויש מערכת פוליטית, ומה שמוכר מלמעלה קורה גם למטה. לא יכול להיות שבמדינה כלשהי, ובמיוחד במדינה שכל כך חשוב בה המרקם כלכלי חברתי, זה המצב. טרכטנברג הבהיר כי אינו מתייחס לרה"מ הנוכחי, בנימין נתניהו, אלא באופן כללי לסדר יומם של ראשי הממשלה. "אני לא אומר על רה"מ הזה, אלא באופן כללי. האם הוא קם בבוקר ושואל - 'מה אעשה למען הצעירים במדינה' או לא? או שהוא שואל מה לעשות מול סוריה, איראן והחמאס".

בהתייחסו לתופעת הירידה מהארץ אמר כי "עליתי לארץ מתוך אמונה של הציונות של אז. במהלך חיי היו לי הזדמנויות לא לעזוב את הארץ אלא להישאר בחו"ל. כמובן שלא היססתי לרגע וחזרנו כל המשפחה לארץ. לא עשיתי שום הקרבה. אני מגדל את המשפחה פה כי טוב לי פה".

"אנו נמצאים בנקודה קריטית"

דפני ליף אמרה בכנס כי "העולם מתחיל לפני ואחרי 'ויקיליקס'. חוסר האמון של דור צעיר באופן שבו הממסד פועל ובדרישה לשקיפות ושיתוף ציבור ולחשיבה משותפת הלאה רק ילך ותגדל. האמון של הציבור בכל העולם במהפכת המידע, שהיא חלק מהכלים שלנו כדור חדש, היא חלק מהותי באיבוד האמון הזה. הפוליטיקה הביאה את זה על עצמה, ולא צריך להפיל את זה על עצמנו. כולם מתריעים ש'זה לא יכול להיגמר טוב'. יש איזושהי תחושה שכל הזמן מדברים על סוף. אבל מדינה לא אמורה שיהיה לה סוף אלא אמורה להיות במצב מתפתח. יש מקומות שמתכננים 400 שנים קדימה".

עוד אמרה ליף כי "אחרי שההפגנות הפכו להיות יותר קטנות, למדתי להסתכל על מי שנמצא ולא על מי שלא מגיע. כל מי שנמצא פה ומי שלא נמצא הם עדיין פה בישראל. הם מייצגים את ההמשכות. נשאלת השאלה מה יהיה פה עוד 50 שנה? איך אנו דואגים לכך שלא נשאר פה רק קומץ של אנשים שנלחם בשיניים ונותר לבדו".

דפני ליף אמרה בכנס כי "כדי שהצעירים ירצו לחולל שינוי ויהיה להם אכפת יש צרכים בסיסיים שצריכים להיות. אבחר במקום בו אשלם פחות ואקבל יותר. נשמח לדעת איך מתקדמים אחרי שיוצאים. לדבר זה קל לעשות זה קשה. האם תוקם עוד ועדה שלא ייצא ממנה כלום?"

ליף קראה "להקים ערי צעירים. אני רוצה להוסיף - כל הזמן מפילים עלינו אשמה. אתם צריכים לעשות. אתם לא עובדים מספיק קשה ולדבוק בתחושת השייכות ולהגיד תודה על כל דבר שאתם חוטפים. זה שימוש ציני בחיבור שלנו למקום הזה. זה לא פוטר את ממשלת ישראל, חברי הכנסת והממשלה ושרותי המגזר הציבורי והטייקונים שעושים אותנו מלקחת אחריות. אנו נמצאים בנקודה קריטית. בסופו של דבר ממשלות נמדדות לאורך זמן וגם תהליכים. יוצא שגם הממשלה הזאת והקודמת נמצאים במצב פרובלמטי כי ייתכן שהממשלה הזאת תשפט על כך שהיא גורמת להתמוטטות המדינה".

ליף התייחסה לטרכטנברג (שכבר עזב את הכנס - צ"צ) ואמרה כי "יו"ר ועדה מדבר כאן על "קומפורט" (נוחות) בבזז. למה זה בוזז? למה צריכים להיות במצב שבו אנו נמצאים בקושי? אם יהיה יותר נוחות כלכלית ואוויר לנשימה ויכלו לתת יותר ולא פחות".

ליף קראה לנקוט בכמה צעדים, כמו רגולציה של שכירות, ולהפסיק את העלאת מחירי הדיור ועליית מוצרי הצריכה הבסיסיים. בין זה לבין השכר זה מה שניתן לחסוך ל"יום סגריר". כמו כן הוסיפה שיש לדאוג לנציגות צעירה בכל הוועדות שמתקיימות פה, כחלק מסדר יום לאומי. צריך נציגות צעירה שתיתן את ה'פידבק' בוועדות. בנוסף, צריך לחשוב על תעסוקה לטווח ארוך".

קירשנבאום סיפרה כי עלתה "לארץ בשנת 1973 ובאותה תקופה תופעת הירידה לא היתה מקובלת. היום נראה לי שהירידה היא תופעה שקיבלה לגיטימציה מלאה. צריכים להגיד עד כאן, ומכאן לגבש פתרונות וללכת לדרך חדשה".

קירשנבאום הוסיפה כי "אולי קל יותר להגר, ונוצר מצב שזה יותר לגיטימי, אבל אנו ההון האנושי שהפך למנוע צמיחה של המדינה. הצעירים הם מנוע צמיחה שאני לא יכולה להרשות לעצמי שאחד אחד יעזוב את הארץ. אני מרגישה אחריות אישית בעניין הזה. אנו

עורכים סקרים ומקימים ועדות. כשפיניתי וביקשתי לדעת מה היקף הירידה - לא הצלחתי לקבל נתון ברור. בשנת 2012, לפי נתוני הלמ"ס, היו כחצי מיליון יורדים. זו תופעה - זה לא אירוע חד פעמי. היורדים הם לא נפולת ולא ספיחים של הקהילה". עוד אמרה קירשנבאום כי "הדרך היא לא מחאה אלא אני מאמינה בעשייה. נצא מהכינוס הזה עם גוף אפקטיבי שיפעל לשנות את המצב".

פרופ' דן בן דוד ממרכז טאוב אמר כי "כסף יש. השאלה לאן הוא הולך. כשמדברים על כסף יש שאלה 'עד מתי? יש נקודת אל חזור. אם נעבור אותה, אנו בצרה רצינית ואין דרך חזרה". הכנסת הזו יכולה לשנות את סדרי העדיפויות. צריכים להגדיר מחדש מהו ביטחון לאומי. אם יש מקום שיכול לשנות כיוון זה הכנסת". בן דוד הוסיף כי "קל לומר כי כל הבעיה באי שיויון תלויה בהשתלבותם המועטה של חרדים וערבים בשוק העבודה. אנו עושים חיים קלים אם נאמר שהכל ממוקם באיזורים מסויימים. לא שאין שם בעיות, אבל זה כללי מדי".

חדשות // דעות - דפני לייף

אל תחליטו בשבילנו

המשכורות הנמוכות, יוקר המחיייה והיחס מצד השלטון שוחקים את מידת הנאמנות של הצעירים בישראל למדינה. דפני לייף הוזמנה לכנסת לדבר על הנושא, וחזרה עם כמה תובנות

תגיות: יוקר המחיייה

דפני לייף
יום חמישי, 26 ביוני 2014, 17:04

f שתף 10

עוד בואלה! NEWS

לזיאתם מבן משפחה? טיפים לתיקון הטעות (בשיתוף בנק ירושלים)

לכתבה

כשהייתי קטנה היה איזה ספר ילדים של אפרים סידון, שקראתי הרבה מאוד פעמים. קוראים לספר "עלילות פרדיננד פדהצור בקיצור". בספר הזה, למי שלא מכיר, יש בן מלך אהוב על העם, והוא מתערב עם מקורבים שלא משנה מה הוא יעשה לעמו, הם ימשיכו לאהוב אותו. מן הסתם, הספר אינו מעודד את תפיסת העולם של אותו בן מלך. בסוף הספר העם קם ושולח אותו בדואר ימי למקום אחר ומרוחק.

ועכשיו, אחרי ההתרפקות על ילדות פעורת עיניים נחזור להיום. לפני כמה ימים, ביום רביעי ליתר דיוק, הוזמנתי לכנס בכנסת ישראל. נושא הכנס - עזיבת צעירים את הארץ ומצב הצעירים שעוד כאן.

המארגנים - סגנית השר פאינה קירשנבאום וארגוני צעירים כמו "רוח חדשה", עמותת איילים ומרכז הצעירים של מאז"ה 9 בתל אביב. הנתונים מדאיגים. העוני הגדל. יוקר המחיייה רק גדל והמשכורות נשחקות. אנחנו שומרים על המקום הראשון בדירוג הפערים החברתיים במדינות ה-OECD.

המסקנה - צריך לפעול. צריך לחשוב על הדור הצעיר במדינה. צריך להבין שצעירים זה לא קבוצת יחס סטטית, אלא מצב זמני בחיים שגם דור ההורים שלנו היה בו פעם. לא נהיה צעירים לנצח. זה ברור. יגיעו צעירים אחרים. כשמדובר על הדור שלי, שלנו, מדובר בעצם על המשכיות. על עתיד המקום הזה. על הדור היצרני שבינתיים די יורקים לו בפרצוף ואומרים לו יותר מכל שכאן אין עתיד.

האולם היה מלא עד אפס מקום, יש לציין, בצעירים. צעירים שאכפת להם. שלוקחים חלק בפעילות חברתית. רבים מהנוכחים עברו צפונה או דרומה והקימו כפרי סטודנטים. זה ממש לא הפריע לחלק מהדוברים לשחק על הרגש שלנו, הצעירים שהגיעו לכינוס. תחושת השייכות, אמרו, חזקה מאוד. אסור לצעירים להתייאש, הוסיפו. "אתם חייבים לעשות" דרשו מאתנו.

לא תוכלו יותר להתעלם

לשלב אותנו. הפגנה נגד יוקר המחיה בתל אביב (צילום: דרור עינב)

תחושת השייכות של הישראלים הצעירים היא לא דבר מבוטל. אבל אי אפשר לשחק על המקום הזה ולבקש מאתנו לשים שוב ושוב את העובדות בצד. את המשכורות המעליבות, את המחירים הגבוהים על דיור ומזון, את העובדה שבמקומות אחרים בעולם יש מוצרים ישראלים שעולים חצי ממה שהם עולים כאן. לאילו מאתנו שעזבו קוראים "היורדים מהארץ". מאשימים אותם בזניחת הישראליות. אבל איפה האחריות של דור ההורים שלנו? ושל זה שקדם לו? איפה האחריות של הממשלה? של הכנסת? ביחוד בימים שנחשפות שחיתויות מקצה לקצה. ביחוד כמה שבועות מציון שלוש שנים למחאה החברתית.

יצאנו לרחובות. יותר מפעם אחת. התרענו שהמצב קשה. שקשה לחיות כאן. אלו מאתנו שעוד כאן לא רוצים לעזוב. אנחנו רוצים לשפר. אנחנו רוצים לראות איך התנאים של המחיה כאן, של כלכלת הבית, מאפשרים עתיד לנו, לילדים שלנו, להורים שלנו.

רק בגלל שאנחנו מרגישים שייכים למקום הזה, זה לא אומר שאפשר לדרוש מאתנו כל הזמן להסתפק במועט, להפסיק לשאוף לימים טובים יותר ולסתום את הפה. אנחנו, דור הצעירים, אוכלים חצץ בגלל שדורות קודמים שתקו בדיוק באופן הזה.

כשהגיע תורי לדבר, הצעתי פרקטית שהוועדות השונות הקשורות לענייני חברה ידאגו שתהיה נוכחות של צעירים שישקפו את נקודת המבט שלהם. שיתחשבו באותו דור חדש שמנסה לשפר את המקום הזה ושמדבר בשפה אחרת לגמרי. בגלל הרשתות החברתיות האפשרויות החדשות שמגיעות איתן, שדורש שקיפות אחרת בגלל שהעולם מתחלק לזמן שלפני ואחרי ויקיליקס, אנונימוס, סנדן וכולי.

סגנית השר הסכימה שהרעיון חיובי. כולי תקווה שבאמת תקדם אותו. בשביל שהיושבים באותו כנס יוכלו לא רק למלא את האולם, אלא גם להשמיע את קולם בוועדות בהם מקבלים החלטות הרות גורל על הדור הזה.

ונסיים בציטוט מאותו ספר ילדים, שמוסר ההשכל שלו היה שאסור לשתוק כששמים אותך בפניה, אלא להיפך: "מלכנו הרם, העם מבקש אל תתערב עם בן מלך עיקש, חזור להיות הטוב, הרשה לעם להלך על

שתיים ברחוב, את מקל הכביסה המציק להסיר, חמש אותיות לשפה להחזיר, הרשה לדבר כמו כל בני העם, השב לבני עמך את כבודם".

לכל הטורים של דפני לייף בוואלה! חדשות

מעוניינים לפרסם מאמר במדור הדעות? כתבו לנו למייל op-ed@walla.net.il

המאמרים המתפרסמים במדור הדעות משקפים את עמדת הכותבים בלבד

10   שתף f

מאמר זה נכתב על ידי דפני לייף. כל הזכויות שמורות. אין להעתיק או לשכפל את המאמר ללא אישור מפורש.

לקרוא את כל התגובות